

izvoz našega blaga za 25 milijonov manje, kakor v enakem obroku pretečenega leta. Vsem avstrijskim narodom bi bilo v neizmerno korist, ako se uveljavijo večkrat omenjeni postavni načrti. Tudi z Ogrbi bi se dala zdaj skleniti ugodnejša pogodba. Okoli 14 milijonov bi nam bilo manje plačevati letnih skupnih stroškov, kakor smo jih plačevali dozdaj. Vse to bi se bilo zdaj lahko doseglo; toda trmoglavci nemški prusaki niso dovolili razprave o teh zadevah. Večina državnega zbora, ki zdaj zopet skupaj drži, toraj ni kriva, da se ni moglo nič storiti za blagor naših volilcev.

To hoče povedati razglas večine držav. zbora do naših volilcev. Vse škode, katero bodo naša ljudstva še nadalje trpela, so krivi poslanci, ki trobijo v Schönererjev in Wolfvov rog. In ti poslanci so nemški liberalci in nemški narodnjaki. Avstrijska zgodovina bo še enkrat ostro sodila čez nje!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Vsi dunajski šolarji se bodo v slavnostnem obhodu poklonili presvetlemu cesarju, da mu s tem izrazijo svoje veselje nad njegovim 50letnim vladanjem. — Na Dunaju se je ustanovilo slovansko trgovinsko društvo, ki hoče raztegniti trgovsko organizacijo po celi Avstriji ter slovanski trgovini pripomoči do boljše bodočnosti.

Češko. V Brnu so slavili Čehi učenjaka-rojaka Palackyja. Brnski Nemci so pozdravili došle goste z žvižganjem, palicami, kamenjem in gnjilimi jajci. Posebno jim je bodel v oči praški župan, dr. Podlipny. In nemška omika bi nam naj bila v vzgled!

Koroško. Tudi celovski mestni zbor je izrekel soglasje z razpuščenim graškim mestnim zborom. Ali je sedaj lažje pri srcu modrim celovskim očetom? — V Št. Janžu v spodnjem Rožu je pri občinskih volitvah zmagala slovenska stranka, čeprav so nasprotniki uporabljali vse zvijače, da premagajo Slovence.

Kranjsko. Nova topničarka vojašnica v Ljubljani bo imela na prvem mestu slovenski napis. — Škof dr. Jeglič so obiskali tudi delavske hiše. Ljudstvo je občudovalo prijaznost škofovo z delavci.

Goriško. Nemški listi so pisali, da slovenski poslanec, grof Coronini, iz nemarnosti ne prihaja k sejam državnega zbora. Dokazalo se je, da je grof bolan in s tem se

je tudi opetno dokazalo, da nemški listi radi lažejo o Slovanih.

Trst. Proti slovenskemu škofu tržaškemu rujejo Italijani vseh stanov neprestano. Nezdrav je narod, ki ne spoštuje svojih zakonitih predstojnikov!

Vnanje države.

Vojska. Špancem se slabo godi na Kubi. Amerikancem se je celo posrečilo izkrcati 600 vojakov na suho, ki se sedaj bojujejo s španskimi četami za morská pristanjšča. Tudi na filipinskih otokih jim sreča ni milejša. Na morju preže na Španjce amerikanske ladje, na suhem pa se jim je boriti z domačimi ustaši. Doma na Španjskem vlada zaradi teh neuspehov velika nevolja nad sedanjim ministerstvom, katero dolžijo, da je s svojo počasnostjo veliko zakrivilo na nesreči španske domovine. Ustaši vzdigujejo tudi na Španjskem vedno bolj drzovito svoje uporne glave.

Nemško. Na Nemškem se je razvilo veselo volilno gibanje. Najbolj živahno je med socialisti in katoličani. — Nemški cesar bo potoval v Jeruzalem, da obišče sveto deželo.

Francosko. Še vedno se ne ve, ali bo dobila sedanja vlada dovolj močno večino v zbornici ali ne. Ako se hoče vzdržati, opirati se bo morala tudi na monarhistično in katoliško stranko. Zadnja poročila pa pravijo, da misli sedanje ministerstvo odstopiti, in Ribot bo dobil nalogo, sestaviti novo vlado.

Rusko. Ruska vojna moč se tako množi, da postaje sosedom veliko število ruskega vojaštva nadležno. — K ruskemu carju pride na obiske bolgarski knez Ferdinand, da se opraviči pred carjem zaradi svojega zadnjega izleta v Carigrad.

Grško. Turške čete so zapustile pri zadnji vojski zasedana grška mesta v Tesaliji. — Sedaj bodo zopet države pritiskale na Turčijo, da dobi Kreta samoupravo. Grški prestolonaslednik ima veliko upanja, da pride kot guverner na Kreta.

Cerkvene zadeve.

† Anton Čeh,

vzgleđ krščanskih mladeničev.

«Človek je kakor trava na polju, kakor roža pricvete in zopet hitro odcvete, in ne ostane.» Te besede sv. pisma so mi prišle na

naredilo trdnega in moškega, in utrdilo njegovo telo in dušo. Bil je močan, krepkega zdravja, visoke rasti, lepega telesa, ali posebno lep se ni mogel imenovati. A izraz dobrodušnosti je krasil njegovo sveže, cetoče lice.

Pravil ji je, da jim je živež pošel in da so moške danes zjutraj sklenili poslati dva izmed njih v Kartago po moke in vina.

«No, ti ostaneš tukaj, ne pojdeš v Kartago?» je razburjeno vprašala mahoma ona.

«Osoda je zadela mene in Katona,» je odvrnil on.

«Ne, ti ostaneš, ti moraš ostati!» je zopet izpregovorila. Me ne potrebujemo ne vina ne moke. Cesar nimajo možki, brez tega morejo izhajati i ženske. Idi, prosi svojega očeta, naj pošlje mesto tebe koga drugega. Tebe poznajo v Kartagi. Moške niso pomislili na to, da si ti najčesče izmed vseh nosil ribe na trg. Tebe spoznajo, primejo in izgubljen si.»

Ona ni govorila samo z besedami, no, tudi s pogledi. Srce mladeničevo je radostno utripalo. Cesar se ni smel nadejati, o čemur si niti misliti ni upal, to se mu je sedaj dozdevalo uresničeno. Ta deklica, na kojoj je bil vaje gledati, kakor na nekaj višjega, je jasno pokazala, da ji je on ljubši nego drugi mladeniči . . .

misel, ko sem zagledal v sredo, dne 18. maja, belobarvano rakev, katera krije telesne ostanke blagega in bogoljubnega mladeniča Antona Čeha. Da, mladenič v najlepših letih, v cvetu svojega življenja, moral se je posloviti od ljubega očeta, od sester, od svakov, ločiti se od svojih dragih mu tovarišev in prijateljev ter se preseliti tje v neznano mu večnost.

Ker je bil ranji v resnici pošten in bogoljuben mladenič, zato mu naj bo na tem mestu postavljen majhen spomenik! Luč sveta je zagledal pokojni Tone dne 19. maja 1873. Njegova zibelka mu je tekla v hiši poštenih, ter bogoljubnih starišev Čehovih, po domače Gazdečevih, v Župetincih. Prva mladeniška leta je preživel doma pri svojih stariših, kateri so ga prav skrbno in lepo odgojevali in pozneje v domačo solo poslali, v katerej se je tako pridno in skrbno učil, da je bil vedno prvi med tedanjimi svojimi součenci.

Ko je iz šole izstopil, je prav pridno pomagal svojim starišem pri domačem delu, dokler se ni šel potem kovačije učiti. Kot kovaški pomočnik je popustil težko kovaško delo, ter se začel zidarskega učiti. Letos je pa šel 20. marca kot zidarski pomočnik v Maribor delat. Zdravja ravno ni bil trdnega, kar se mu nenadoma 22. aprila izpusti kri na uste, tako da je kar sesedeno kri bljuval. Drugi dan 23. aprila se zopet loti dela ne sluteč nič hudega.

Pri delu pa se mu zopet vlije kri, tako da ni mogel več delati. Potem se je podal k svoji sestri v Razvanje zunaj Maribora, kjer se je vlegel v posteljo, iz katere pa ni več ustal. — Ker je slutil, da ne bode več ozdravel, zato je zelo želel ter prosil, naj bi ga domov zapeljali v njegovo rojstno župnijo, Sv. Antona v Slov. goricah, da bi na domačem pokopališču počivali njegovi telesni ostanke, kar se mu je tudi izpolnilo dne 4. maja.

Doma je potem še celih 11 dni potrpežljivo prenašal hude bolečine. Previden s sv. zakramenti za umirajoče je bil v svoji 22 dni trajajoči bolezni dvakrat, prvič v Razvanju in zadnjič doma.

Bil je popolnoma v božjo voljo udan ter je 16. maja zjutraj četrt na eno, mirno v Gospodu zaspal, v 25 letu svojega življenja.

Ti, o Bog mu vsmiljen bodi
Milo ga, o Jezus, sodi,
Dušo v večni pokoj vodi!

Tako je preminil blagi mladenič, katerega so dičile nad vse posnemanja vredne lastnosti. Rajni Tone je bil mirnega značaja; on se ni briga za hrupeče veselje, ne za razgrajajoče tovariše, ampak je cvetel kakor ponižna vijolica v vrtu Gospodovem. A poleg tega mir-

Prijel jo je za roko . . . A Perpetua si je osvobodila roko in rekla dvignivša se s svojega mesta:

«Sem li jaz dolžna govoriti z možmi, da ostanete? Vi niste pomislili na nevarnost, koji se podvržemo i mi z vami vred, ako vas spoznajo.»

«Nič ne pomaga,» je odgovoril. «Ne samo nedostatek kruha in vina vspodbuja može odposlati naju, midva sva tudi dolžna poizvedeti, kaj se je zgodilo z ostalimi kristjani v Kartagi. Morebiti se je prvo preganjanje poleglo; morebiti je ljuti ukaz cesarjev izpremenjen. Starejši si iz globine srca žele vsi odtod, zlasti ženske. Jaz moram iti, jaz in Katon. Ne pomaga ničesar.»

«A kedaj odrineta?»

* * *

Smešnica.

«Veš, draga moja, kamela je taka žival, katera cel teden brez pijače dela,» pripoveduje pijanček svoji zakonski polovici: «To ni nič posebnega, dragi moj,» zavrne ga ona, «jaz poznam kamelo, katera brez dela cel teden pije.»

čavši se, da jih nihče ne zasleduje, so se odločili kreniti k votlini. Drug za drugim so prepluli temni prehod. Stopivši na suho, se je mala občina zbrala okoli svojega predstojnika in oglasila se je zahvalna pesem Gospodova. Za tem je bil vsajen v zemljo križ. Moške so posekali nekaj dreves, si postavili kolibe, podobne hišicam in v mraku so legli spat z zavestjo, da so todi varnejši, nego kjerkoli si bodi na zemlji. O pomanjkanju ni nihče mislil, kajti morje jim je dajalo obilo rib in drugih morskih prebivalcev, a s seboj pripeljanega živeža je pri zmerni rabi zadostovalo za mnogo tednov.

II.

«Pogasite ogenj! Jadro je vidno!» ta klic se je često razlegal na malem otoku s površja skale, na kateri je celi dan stražil čuvaj, opozarjaje tovariše na ladijo, ako se je prikazala na morju. Ognji so brž ugasnili, da bi dim ne izdal na otoku prebivajočih, in kristjani so preživeli nekoliko nemirnih minot, dokler se jadro ni skrilo iz vida.

Danes je spet zadonel z vrha svareč klic in ognji so ugasnili. Pred tlečimi ostanki ognjišča je sedela Perpetua, njej nasproti Anton, predstojnikov sin. Bil je to priprost ribič, ne znajoč ne čitati ne pisati, a jeden najboljši svoje stroke. Morje ga je že zarana

nega obnašanja je bil vendar vedno dobre volje in poln poštenega veselja. Posebno rad je prepeval Marijine in tudi poštene narodne pesmi, nikdar pa ni bilo slišati iz njegovih ust grdi, klafarskih popevk in nesramnega govorjenja. Ako je pa slišal mladeniče grdo govoriti, jih je vsakokrat lepo posvaril in zavrnil.

Pokojni Tone je tudi rad zahajal vsako leto na božjo pot. Prejšnja leta vedno v staroslavne Ruše, a zadnja štiri leta na Sladko goro, oziroma tudi v Šmarje pri Jelsah (na jezeru.) Še tri dni pred svojo smrtjo mi je pravil, da nima več upanja, da bi ozdravel, in hodil še kdaj več pri «Sladki Devici Mariji.» On je v resnici goreče častil Marijo prečisto Devico, ter se vedno njej priporočal.

Nek mož mi je tudi pravil, da ga je večkrat videl ob delavnikih v začasnih cerkvici Matere milosti v Mariboru, že zjutraj ob 4 ali 5 uri, preden je šel na delo.

Tudi nočnega potepanja rajni Tone ni nikdar poznal. Zato tudi vas prosim, ljubi moji somladenci, opustite divjo navado, se po noči okrog potikati, vriskati in ljudem nagajati, se prepirati in poskušati, kateri bi hujši bil. Pomislite da je pregrešno ponočevanje iz pekla doma, da Vas in Vaše tovariše pohuja, ter v nesrečo in pekel pelja! Bodite živahni in veseli, a zraven pa tudi pridni in pošteni, da boste ljubi Bogu in vsem pravičnim ljudem, kakor rajni Tone! Posnemajte ga in ohranite ga v spominu! — Dragi Tone! V duhu klečim, dragi moj tovariš v otroških, šolskih in mladeniških letih, na tvojem preranem grobu, ter kličem hvaležnega srca:

V hladnem grobu sladko snivaj,
Brez trpljenja, brez ovir;
Pri Očetu, večno uživaj
Za plačilo dušni mir!

J. Š.

Gospodarske stvari.

Nekaj črtic o tobaku.

(Dalje.)

Tobak pa je tudi imel zagovornike. Tako je leta 1628 napisal Rafael Thor o tobaku celo himno ali hvalospev. Tudi Friderik I., kralj pruski od 1713—1740, je bil naudušen kadilec. Ta vladar je ustanovil posebno tobakarsko društvo. Zvečer so se zbirali pri njem ministri, častniki, učenjaki in različni ptujci. Ti so kadili in pili, da je bilo veselje. Vedli so se celo domače in uganjali raznovrstne burke. V tem društvu je bilo še celo prepovedano ustati in pozdraviti prislega gosta. Ko se pa to le enkrat pri prihodu nekega princa zgodi, je kralj iz jeze, da se pravila kršijo, društvo za vselej razpustil.

Leta 1866 je bilo v Parizu 6000 zvezkov na dražbi, ki so vse obsegali, kar se je v teku 300 let pisalo o tobaku, kakor tudi za in proti tobakarjem. Dandanes je pač težko izreči sodbo o tobaku in o njegovih ljubljencih. Ako tobak obsodimo, tedaj so na naši strani žene in dekleta. Sicer se že najdejo ženske, — namreč bolj moške, — ki kadijo ali tudi njuhajo, pa vobče je tobak le moškim priljubljen. V mestu so kadilke seveda že gosteje. Boljše bi torej bilo govoriti za tobak, ker na ta način bi stopilo na našo stran celo dve tretjini ljudij. Toliko je namreč sedaj že na svetu tobakarjev. In da se vsem tem s tobakom postreže, — seveda za novce — je po mestih več tobakovih prodajalnic kakor skupnih in z dobro vodo napolnjenih vodnjakov. Tobak priporočati pač ne gre, ker on je na vsak način strupena rastlina. Kar pa je strupenega, se ljudem na noben način svetovati ne sme. Tobak obsoditi je tudi težko. Kar niso drugi dosegli, dosegli tudi mi ne bomo. Stvar s tobakom je res kočljiva. Vsaka navada ali razvada nekoliko let raste, ostane nekaj časa na vrhuncu, pojenja, potem pa zopet izgine. Pa s tobakom ni tako. Ta je že čez 300 let

pri nas v navadi, ter se še vedno razprostira in širi.

V sedanjem času že skoraj vse kadi od mladega dečka do sivega moža. Ako starčeku pipa več ne diši, pravi, da je že izgubljen in da že trka smrt na duri. Zopet drugi trdi: «Pipa, to je še edino, kar me vzdrži.» Kadijo priprosti ljudje, kadijo pa tudi učenjaki. Da, ravno ti trde, da ne morejo priti do pametne misli, ako se jim ne kadi iz ust. Nekateri še celo zbole, ako nimajo pipe. Tu vam hočem navesti neko dogodbo, ki se sicer smešno sliši, pa je resnična.

Obhajali smo gostijo. Na njej je bil tudi star mož in njegova pridna žena, ki se je nekoliko navadila na tobak. Zvečer, ko je bilo v hiši vse veselo, nastane stari mamici hudo. Vse je bilo preplašeno. Noč temna, zdravnika nikjer, bolnica pa leži na postelji. Kakšno domače zdravilo se ji naj da? Iz te zadrege nas spravi njen mož. Ta prinese namreč natlačeno pipo, jo zažge in vtakne bolnici v usta. Čez nekoliko ur je mamica že zopet sedela med nami za mizo.

(Konec prih.)

Sejmi. Dne 20. junija v Vitanju. Dne 21. junija v Studencih pri Mariboru, pri Sv. Tomažu pri Ormožu in v Marenbergu. Dne 22. junija pri Sv. Antonu v Slov. goricah, v St. Juriju pri Celju, v Sevnici in v Šoštanju. Dne 24. junija v Konjicah, v Laškem trgu, v St. Lenartu v Slov. gor., v Črnožicah, v Podsredi in v Ribnici.

Dopisi.

Iz Celja. («Triglavan» v Celju.) Kakor je bilo naznanjeno, pripeljali so se v soboto dne 4. junija z dopoldanskim vlakom «Triglavan» v naše mesto. K vsprejemu je prišlo na kolodvor mnogo celjskih Slovencev. Vzradostili smo se, zagledavši toliko število bodočih bojnikov za slovensko svobodo in ravnopravnost. Prišlo je tudi precejšnje število hrvatskih akademikov. Z navdušenjem spremili smo ljube nam goste v «Narodni dom». Pred «Narodnim domom» jelo je deževati, pa ne dež, ker solnce je sijalo v vsej svoji krasoti — pač pa duhteče cvetke in mične šopke, katere so sule zavedne celjske dame med pristrčnimi pozdravi iz balkonov na prišlece. Popoldan se je vršil banket, pri kojem se je mnogo in navdušeno govorilo.

V lepem spominu ostal nam bode pa koncert, kojega so priredili vseučiliščniki zvečer. Take izborne zabave že dolgo nismo uživali. Imeli smo priliko poslušati izvrsten orkester goslačev, presegajoč vso hvalo. Kakor smo sodili po mojsterskem izvajanju najtežjih skladov, je bil vsak sodelujočih virtuos v sviranju. Orkester je bil sestavljen večinoma iz slovenskih in hrvatskih visokošolcev, a tudi nekateri celjski nam znani umetniki so sodelovali. Medicinac g. Jos. Ipavc je pokazal kot dirigent veliko spretnost. Globok utis je naredila pesen «Slovo,» ki se je pela s spremljevanjem orkestra in pri kateri se je odlikoval nedosežni baritonist, g. dr. Bela Stuhec. Nad vse lep in slovesen je bil pa trenutek, ko je dražestna gospica Baševa prednašala od znanega našega pesnika Askerca zloženi «Pozdrav slov. visokošolcem,» pri kateri priliki je pripela krasen svilen trak «Triglavu» na društveno zastavo.

Nato je nastopil gsp. dr. Ivan Dečko in kot nekdanji Triglavčan voščil društvu napredek ter ga zagotavljal pomoči vseh nekdanjih Triglavčanov. Poudarjal je tekom govora, da kakor so na severu Čehi, tako smo na jugu Slovenci poklicani, da varujemo starodavno zemljo slovansko proti vsiljivim in grabežljivim sosedom, liki živa meja, da se nam niti za ped ne premaknejo mejniki. — Burno ploskanje in odobravanje je sledilo dobro premišljenim besedam navdušenega govornika. Predsednik društva, g. med. Pikel, se je zahvalil celjskim Slovenkam in Sloven-

cem v jedrnatih besedah za prisrčen sprejem zagotavlja, da bo društvo «Triglav» v narodnih dolžnostih vedno bolj napredovalo. Po končanem govoru so pristopili iz ozadja odra celjski pevci in zapeli krepko dr. Gust. Ipavica «Pozdrav».

Pri koncertu je bil navzoč i skladatelj g. dr. G. Ipavc kakor tudi pesnik g. Anton Asker, in prirejale so se njima prisrčne ovacije. — Ta krasen večer ostal bode nam celjskim Slovincem v trajnem spominu.

Iz Kozjega. (Ustanovitev «kat. političnega društva.» — (Konec.) Novoizvoljeni gospod predsednik se prisrčno zahvali za dano mu zaupanje; poudarja da vkljub svojim opravičkom kot župnik ter načelnik okrajnega zastopa prevzame tudi to breme na svoja ramena, češ, za slovenski narod je pripravljen tudi umreti! V ognjeviti besedah slika potem z živimi barvami naš sedanji politični položaj, ki je za nas Slovence še posebno neugoden. Omenja ministrske predsednike Badenija, Gauča ter Thuna; neusmiljeno biča nemške liberalce in nacjonalce. Razkriva skeleče rane, ki nam sekata nemški sulfere in zlasti šudmarka ob meji slovenski; omenja graških škandalov ter krivic, ki nam jih vlada dela z nastavljanjem nemških uradnikov v slovenske pokrajine; razlaga krivice in škodo, katero povzročujejo nemške ljudske, srednje in višje šole. Omenja kmetijsko šolo v Grottenhofu pri Gradcu, v katero vsprejemajo Slovence le takrat, če Nemcev ni dovolj in katera je popolno nemška, kakor je tudi vinorejska šola v Mariboru. Torej krivica tu, krivica tam, — pa trpi ubogi Slovenec! — Umevno je, da je sledilo tem besedam vsestransko odobravanje.

Drugi govornik, domači g. vikarij, navdušuje zborovalce za «vero, dom, cesarja,» povdarjajoč, da mora društvo naše prevzeti duh katoliški, slovenski in avstrijski in tak duh hoče društvo razširati po kozjanskem okraju. Najslavesnejši pa je bil trenutek, ko na koncu svojega govora vpraša govornik množico: «Hočete postati in ostati verni katoličani?» Enoglasno zahrume vsi: «Hočemo!» «Hočete postati in ostati dobri Slovenci?» Še glasneje zavrešče vsi: «Hočemo!» «Hočete postati in ostati zvesti Avstriji?» «Hočemo, hočemo!» odmevalo je zopet od vseh strani, navdušenje je postalo nepopisno.

Slednjič prebere gosp. predsednik nekaj resolucij, tičočih se slovenskega vseučilišča v Ljubljani, slovenske poljedelske šole na spod. Štajarju, deželnega šolskega sveta in deželnega odbora, nastavljanja slovenskih uradnikov, katerim resolucijam so navzoči glasno pritrdjevali. V navdušenih besedah se spomni g. predsednik naših dveh jubilarov: sv. očeta in presvitlega cesarja, katerima zaorijo groviti trikratni «živio» in tri ure trajajoče zborovanje novoustanovljenega, prvega «kat. polit. društva» v našem okrajnem glavarstvu — je bilo končano, a začelo se bo delo, odločno, sveto narodno delo!

Iz Maribora. (Še enkrat o Bračku.) Poročilo o zadnjih urah nesrečnega Bračka je bilo sicer resnično in natančno, a nekaj je Vaš poročevalec o njem vendar pozabil, kar se mi pa zdi v vsej stvari največjega pomena. Vsakemu, ki je bil žalostnemu koncu skesanega nesrečnega priča, izročil je namreč sodnijski sluga list papirja, na kojem je bilo obrisano s kratkimi a krepkimi potezami življenje Bračkovo od prve do zadnje ure, da vsakdo živo vidi, kako se pride do vislice. Ta svarilen življenjepis je sestavila sodnijska gospodarska sama na podlagi gradiva, ki se ji je bilo podalo po dolgotrajnih preiskovanjih. Ne bodemo vsega lista ponatisnili, le v glavnih mislih ga hočemo posneti. Naglašja se, da se je Bračko že mladih let, že kot deček ogibal dela; truditi se pač ni hotel, a dobro živeti vendar. Meni se je zdelo, kakor da bi njegov življenjepis začel z žarečimi besedami: «Lenoba je začetek vsake hudobije.» Ko je prišel čas, da si je moral Bračko že sam služiti kruh, storil je, na lestvi hudobij